

Hominīdu varianti: postcilvēku priekšteči

Eseja

Saruna par postcilvēku vēršās plašumā. Postcilvēku klātbūtne ir kļuvusi ikdienišķa parādība. Ar postcilvēku klātbūtni nākas samierināties tāpat kā ar jebkuru ikdienišķo elementu – gaismu, sniegu, vēju, maizi, ūdeni, darbu, karoti, nazi, dakšīnu, šķīvi, galdu, krēslu, datoru, telefonu, zīmuli, pildspalvu, uzvalku, kleitu, mēteli, kreklu, cepuri. Ikdienišķo elementu uzskaitījums, protams, var būt ļoti garš. Bet tas nav galvenais. Galvenais ir tas, ka ikdienišķo elementu nomenklatūrā tagad ietilpst arī postcilvēki – jauna varianta hominīdi.

Viņu detalizēts portrets ir sastopams sociālajā filosofijā, antropoloģiskajā eseistikā, analītiskajā futuroloģijā, sinerģiskajā antropoloģijā, globālo procesu analītikā un gudrās zemēs pat intelektuālajā publicistikā un žurnālistikā.

Lai iepazītos ar postcilvēka literāro portretu, Interneta „meklētājā” jāievada tikai viens vārds – postcilvēks. Bez atbildes nepaliks arī lasītājs latviešu valodā. Latviešiem Interneta „meklētājs” vispirms norāda dzejoli. To „**Kungs** rakstīja 2008-05-06”. Iespējams, propagandējam postcilvēka dzeju, bet tas nekas. Lūk, citāts:

postcilvēks

viņai ir acis kā zaprudierim

un mute kā heroīns

viņa grib lai es esmu

perfekts kā Kenedijs

tas nav dievs, tas nav dievs

dievs ir tikai statistika

dievs ir tikai statistika

saki,

"parādi man beigtās zvaigznes,

viņas visas dzied!"

šis ir dumpis

relīģiozs un tīrs

dievs ir skaitlis līdz kuram tu nevari aizskaitīt

tu esi postcilvēks un nepārrakstāms

viņa ir piligrims un pagāns

pavalkāta un sociāla

visos viņas sapņos

viņa ir svēta kā Džekijs-O

tas nav dievs, tas nav dievs

dievs ir tikai statistika

Taču Internets nav vajadzīgs. Postcilvēki ir mums līdzās uz ielas, ofīsā, tramvajā, kafejnīcā, ministrijā, parlamentā, universitātē, operā, teātrī, muzejā, bibliotēkā, baznīcā un visur citur, ko tradicionāli dēvējam par sabiedrisko telpu. Pelēko zonu (apzināti haotizēto un haosam nolemto teritoriju) sociumā dominē postcilvēki. Viņi visur ir pārsvarā un daudzās vietās – vienīgie. Postcilvēki vienīgie ir tajās sabiedriskajās vietās, kuras ir pametuši cilvēki. Haosam nolemtajās teritorijās cilvēki ir pametuši burtiski visas sabiedriskās sfēras.

Eseja nav veltīta postcilvēkiem. Eseja ir veltīta postcilvēku priekštečiem. Turklāt postcilvēku priekšteču vērtīgākajai daļai – ļoti izcilām personībām. Pie tam tādām personībām, kuras pašaizliedzīgi pretojās postcilvēku ģenēzei un dominēšanai.

Tā tad runa būs par postcilvēku vislielākajiem ienaidniekiem; proti, tām personībām, kuras varonīgi un dramatiski cīnās pret postcilvēku antropoloģisko iespējamību un savā dzīvē dara visu, lai nerastos hominīdu jaunais variants – postcilvēki. Saprotams, postcilvēki apsveiktu cilvēku anihilāciju – pilnīgu izzušanu. Tomēr cilvēkiem vēl nedraud neandertāliešu liktenis. Tas iepriecina, kaut gan vieglāk dzīvot nekļūst.

Dažas no esejā pieminētajām personībām šo cīņu pašaizliedzīgi turpina arī šodien, saglabājot gaišo cerību apturēt postcilvēku invāziju vismaz kādā planētas daļā. Postcilvēku dominēšanai vēl nav totāls vērains, un turklāt vēl nav pilnā mērā zaudētas cerības saglabāt arī cilvēku populāciju. Protams, paralēli postcilvēku populācijai, kad cilvēku populācija kļūst par marginālu fenomenu un eksistē saskaņā ar geto principu. Tāpēc ir vērts iepazīties ar šo cīņu; precīzāk – ar šīs cīņas atsevišķiem piemēriem.

Bet vispirms par dažiem jēdzieniem un konceptiem.

Jēdziens „postcilvēks” radās un kļuva strauji populārs XX gs. beigās. Par postcilvēka iezīmēm valda diezgan liela vienprātība. To veicina materiāla uzskatāmība. Mums ir lieliska bāze salīdzinājumiem. Postcilvēka īpašību salīdzinājums ar cilvēka īpašībām viegli izdarāms no tā viedokļa, ka mēs labi zinām cilvēka īpašības. Sevišķi labi zinām tā cilvēka īpašības, kas ietilpst gradācijā “personība”.

Lūk, personības galvenās īpašības: veselais saprāts, garīgums, brīvdomība, praktiskums, brīvības cieņa, grēka neatzišana, izsmalcināta reliģiozitāte, sadzīves oportūnisms, dziļa domāšanas kultūra, intelektuālās augstprātības trūkums, spēja brīnīties un priecāties, spēja atzīt savu nekompetenci. Bez šaubām antipoda – postcilvēka – īpašību kompleksā ir pretējā rakstura izpausmes.

Tiek uzskatīts, ka Austrumeiropā jēdzienu “postkultūra” pirmais lietoja estētikas speciālists Krievijas Zinātņu akadēmijas Filosofijas institūta Estētikas sektora vadītājs filosofijas zinātņu doktors profesors Viktors Bičkovs. Viņaprāt no XX gs. vidus eiroamerikāņu civilizācijā sākās lavīnveidīga pāreja no kultūras uz kaut ko principiāli savādāku, ko vispiemērotāk ir dēvēt par postkultūru. Postkultūra izaug no

kultūras, maskējās kā kultūra, taču tajā pašā laikā ņirgājās par garīgo kultūru un izstumj to no cilvēku dzīves.

Postcilvēku ģenēze nav marsiešu veikums, bet gan cilvēku darbības, turklāt apzinātas darbības, rezultāts. Tā, piemēram, liekot pavalstniekiem ticēt iracionālām un iekšēji pretrunīgām dogmām, attiecīgajā sociumā tiek iegūta cilvēku liela masa, kurai ir katastrofāli zema cilvēciskā kvalitāte.

Tamlīdzīgas dogmas jauno laiku vēsturē ir bijušas vairākas: protestantu darba fetišisms, komunistiskais un nacionālsociālistiskais patriotisms, sociālā prestiža kulta, patērēšanas kulta. Dogmu sekas noved pie tā, ka cilvēki vairs nespēj adekvāti uztvert realitāti un viņiem ir pilnā mērā zudusi vērtību orientācija. Cilvēki faktiski tiek “nogriezti” no savas sugas pagātnes, kultūras vēstures, cilvēciskās darbības, uzvedības un komunikācijas līdzšinējām formām un normām. Cilvēki pārvēršas par postcilvēkiem, kuri ir spējīgi eksistēt tikai postkultūrā. Un postkultūrā nekas nenotiek atbilstoši cilvēku veselajam saprātam. Tagad jebkurš Latvijas, tipiskas pelēkās zonas, iedzīvotājs jums to apstiprinās.

Postkultūrā izglītība ir bez audzināšanas. Tātad bez morāli tikumiskā satvara. Postkultūrā sabiedrība dzīvo bez garīgajām autoritātēm. Reliģija ir bez ticības, tiesības – bez valsts, māksla – bez kategorijas “skaistais”, zinātne – bez atklājumiem un izgudrojumiem (Latvijā jau tagad dominē postcilvēku „projektu zinātne”, kad *CV* „zinātnisko” darbību atspoguļo „projektu bibliogrāfija”). Postkultūrā nav vispāratzītas normas estētikā, morālē, dzīves panākumos, sociālajos procesos. Postkultūrā nekas nebalstās uz tradīcijām, ideāliem, simboliem. Garīgās vērtības neeksistē. Viss garīgais ir pilnā mērā likvidēts. Postcilvēks ir biomasa ar attiecīgajām fizioloģiskajām kaislībām un rituāliem.

Civilizācijas relatīvi radikālas transformācijas bija sastopamas arī agrāk. Taču agrāk vienmēr bija konstatējama zināma ideju un vērtību pārmantojamība. Teiksim, Platona atziņas tika pārmantotas apm. 2,5 tūkst. gadus. Pārejā no kultūras uz postkultūru vēsturiskā kontinuitāte nepastāv. Postkultūrā viss sākās no jauna, un postkultūra ar to lepojās. Šodien mums visapkārt ir cilvēki, kuri nekautrējās par kultūras mantojuma nezināšanu. Iepriekšējo paaudžu pieredze viņu izpratnē ir nevajadzīgs materiāls un lieka bagāža.

Izšķirošā loma ir demogrāfiskajām pārejām, kas sagrāva iespēju virzīt un kontrolēt cilvēku socializāciju un kultūras attīstību vispār. „Baltajai” rasei tā ir demogrāfiskā pāreja XIX gadsimtā, kad eiropiešu skaits negaidīti palielinājās trīs reizes un tā rūgtais iznākums ir masu sabiedrība, masu kultūra, masu komunikācija. Citām rasēm visu izšķir patreizējā (1960-2050) demogrāfiskā pāreja.

Demogrāfiskā buma ietekmē kultūra un sociālie strati degradējās. Tas attiecas arī uz eliti. Tātad uz tiem, kuri nepieder masu cilvēku kategorijai. Elites degradācijas etalons XX gs. beigās ir Rietumu „finansu elite” un Austrumeiropas kriminālā „jaunburžuāzija” ar savu plikadīdām tipisko alkātību, spekulācijām, sociālo cinismu, fizioloģiskajām kaislībām un rituāliem, darbošanos vienas dienas interesēs, garīguma deficītu, glamūru utt.

Postcilvēku bioloģiskajā evolūcijā noteikti iederas viena likumsakarība: jo lielāks iedzīvotāju skaits, jo zemāka cilvēciskā kvalitāte; proti, cilvēciskās kvalitātes vidējais līmenis. Tagad uz planētas dzīvo 7 un vairāk miljardi. Taču Platons un Aristotelis savas sociāli politiskās konstrukcijas plānoja tikai dažiem tūkstošiem iedzīvotāju. Pie tam cilvēkus automātiski nodalot divās daļās – brīvajos cilvēkos un vergos. Vergi tika ignorēti jebkurā diskursā kā totāli nevērtīgs cilvēciskais materiāls. Platons uzskatīja, ka ideālā valstī nedrīkst būt vairāk kā 5040 brīvo pilsoņu. Vīriešiem bērni drīkst būt tikai 30-55 gadu vecumā, kad viņi ir sanieguši zināmu garīgo un fizisko briedumu.

Aristotelis rakstīja par sociālās harmonijas saistību ar valsts iedzīvotāju skaitu. Valstī sociālā harmonija nav iespējama, ja pārāk liels iedzīvotāju skaits. Pārāk liels iedzīvotāju skaits izraisa noziedzību un nabadzību. Viņš atzina nepieciešamību likvidēt slimos bērnus un „liekos” jaunpiedzimušos.

Skaidrs, ka miljardos skaitāmais iedzīvotāju daudzums ļoti būtiski atsaucās gan uz cilvēcisko kvalitāti, gan sociālās organizācijas formām. Rezultāts ir pašlaik zināms – postcilvēki un postkultūra. Varam pieļaut, ka 12 miljardu sasniegšanas laikā XXI gs. otrajā pusē vajadzēs citus jēdzienus – pospcilvēki un pospcultūra.

Grāmatu par postkultūru un postcilvēkiem nesen izdeva ģeniālais krievu filozofs un sociologs **Aleksandrs Dugins**. Viņa formulētais postcilvēka portrets ir sekojošais. Modernisms pret cilvēku izturējās kā pret individualitāti – autonomi eksistējošu atomāri nedalāmu būtni. Modernismā cilvēks ir visaugstākā vērtība un centrālais aktors jebkurā procesā. Realitātes centrā ir cilvēks. Modernismā antropocentrisms ir totāls. Cilvēks ir nedalāma vienotība tāpat kā Dievs ir nedalāma vienotība monoteistiskajās reliģijās. Postmodernismā (postkultūrā) cilvēka vienotība un centriskums vairs nav aktuāls un vispār neeksistē. Tas nozīmē – cilvēks vairs neeksistē. Tā vietā ir dažādu impulsu mistrojums, biostratēģiju nejaušas aglomerācijas, velmju mehānismi.

Postcilvēks principā ir diverģents (dalāms). Postcilvēks var brīvprātīgi pārkārtot savu psiholoģisko un fizioloģisko identitāti, mainot raksturu, pārliecību, orgānus un dzimumu. Postcilvēkā nav nekā konstanta, - tā ir sakomplektēta konstrukcija, kurā daudzus elementus var nomainīt ar citiem elementiem.

Postcilvēku var klonēt. Tagad tas notiek virtuāli datorspēlēs, Interneta „čatos”, sociālajos servisos. Nākotnē tas notiks fiziski. Tātad – „oficiāli”.

Postcilvēks ir spējīgs adoptēties jebkurā profesijā, būt menedžeris jebkurā sfērā. Postcilvēks var pārdot zivis, konsultēt politiskās partijas, vadīt akadēmisko institūtu, taksometru. Ģēnu inženierija paver iespēju cilvēku kā nevajadzīgu konstrukciju nomainīt ar klonētiem radījumiem, kiborgiem, mutantiem. Tā ir postkultūras nākotne, kuru Rietumos jau labu laiku apskata posthumānisma/transhumānisma koncepcijas adepti.

Speciālajā literatūrā jēdziena „postcilvēks” definīcijās nav grūti uztvert vienu momentu. Definīcijās raksturotie postcilvēki patiesībā ir dzīvojuši arī agrāk, un viņu ģenēze nav saistāma tikai ar XX gadsimta nogali. Postcilvēku priekšteči lielā mērā ir tā dēvētie masu cilvēki. Viņi cilvēces vēsturē ir eksistējuši vienmēr.

Postkultūrai un postcilvēkiem piemītošais morālo un intelektuālo normu primitīvisms neradās vienā dienā. Postkultūras autoru – postcilvēku – ģenēze ir masu cilvēku ģenēze. Tā ir masu cilvēku sociāli psiholoģiskā vēsture un masu fenomenu segmentācijas vēsture. F.Nīče masā saskatīja patērēšanas instinktus. To ņem vērā bizness, veicinot maniākālu patērēšanu un kultūras kvalitāti aktīvi novedot līdz postkultūras līmenim.

Taču tajā pašā laikā pastāv zināmas atšķirības. Proti, nevar runāt par masu cilvēku līnijisku transformāciju postcilvēkos. Lieta ir tā, ka postcilvēku ģenēze nav tikai masu cilvēku „izaugsme” līdz postcilvēku statusam. Šodien postcilvēku statusā nonāk arī tie cilvēki, uz kuriem vēsturiski vēl nesen neattiecināja jēdzienu „masu cilvēki”. Gluži pretēji. Viņus dēvēja par eliti.

Tas, piemēram, attiecas uz cilvēkiem ar augstāko izglītību (un pat ar zinātniskajiem grādiem). Vēsturiski vēl nesen cilvēkiem ar augstāko izglītību tika piemērots personības statuss. Taču tagad, teiksim, haotizētajās teritorijās ir cilvēki ar augstāko izglītību un zinātniskajiem grādiem, kuru morālā un intelektuālā „produkcija” atbilst vienīgi postkultūras kritērijiem.

Tas pats attiecas uz dažādām profesionālajām sfērām – politiķiem, deputātiem, valsts prezidentiem, ministriem, dažādu institūciju vadītājiem un citiem, kuri agrāk tradicionāli tika iekļauti elitē. Tagad elites kontingents ir ļoti sašaurinājies. Iespējams, elites kontingenta sašaurināšanās pārsteidza vērtīgākos domātājus un emocionāli stimulēja diskursu par postcilvēkiem un postkultūru. XX gs. nogalē nācās pārskatīt elites kritērijus un sacerēt jaunu elites definīciju.

XX gs. nogalē tika saprasts, ka ir izveidojies hominīdu jauns variants – postcilvēki. Pie tam postcilvēku izveidošanās nepatīkami pārsteidza. Ar masu cilvēku klātbūtni esam apraduši. Taču postcilvēku klātbūtne tracina. Tāpēc tūlīt radās postcilvēku dzēlīgi apsaukājumi. Postcilvēku apsaukājumu kolekcija nemitīgi papildinās. Tas notiek galvenokārt tāpēc, ka postcilvēki patiesībā ir mūsu dzīves noteicēji. No viņiem ir atkarīga mūsu dzīve un mūsu bērnu liktenis. Tas mums nepatīk. Pret to esam bezspēcīgi. Varam tikai apsaukāties.

Masu cilvēki vienmēr zināja savu vietu un visbiežāk no viņiem mūsu dzīve nebija atkarīga. Viņi dažkārt varēja traucēt, taču kopumā viņu ietekmei nebija sociāli konstruktīvs un stratēģisks raksturs. Masu cilvēki nekad nebija „dzīves saimnieki”. Tagad postcilvēki ir „dzīves saimnieki”, un tas ir ļoti drūmi un nepatīkami. Turklāt tam ir fatāls raksturs, - postcilvēkiem pieder nākotne. Par to nav jāšaubās. Runa var būt tikai par apjomu; respektīvi, par to, cik liela teritorija nonāks postcilvēku rokās.

No postcilvēku vērtīgākajiem priekštečiem pēc Aleksandra Dugina vispirms gribās atcerēties **Pēteri Čaadajevu**. Viņš polemizēja ar eliti. Čaadajeva radošā biogrāfija ir ļoti spilgts piemērs gara aristokrātijas idejiskajām kolīzijām. Tolaik publisko telpu piepildīja diskusijas starp intelektuāļiem – gara aristokrātiem. Tātad – gudriem un intelligentiem cilvēkiem. Tāda situācija mums ir sveša, jo mūsu smadzeņu enerģija ir koncentrēta gandrīz tikai pret filistru pseidogudrībām un tagad arī pret postcilvēku anomālijām – kvazizinātni, kvazipolitiku, kvaziestētiku, kvazimorāli, kvazipolitekonomiju u.tml. Mūsu intelektuālie un morālie spēki tiek koncentrēti savas pašcieņas saglabāšanai „antroposu” idiotisma sagandētajā dzīvē (postcilvēkus par „antroposiem” apsaukā Sergejs Kurginjans). Skaidri un gaiši sakot, mūsu publisko telpu piepilda diskusijas ar muļķiem un diskusijas starp muļķiem. Čaadajeva laikā tā nebija. Viņš diskutēja ar sev līdzvērtīgām personībām – Puškinu u.c.

Čaadajevam piemīt personības specifiska aura. Saista nevis viņa idejas un uzskati, bet gan viņa personības ekspresivitāte – radikālais aristokrātisms. Protams, runa nav par piederību attiecīgajam sociālajam stratam. Runa ir par gara radikālo aristokrātismu.

Čaadajevam piemīt lieliska prasme nekad nesaplūst ar apkārtējo sabiedrību. Viņš nekad neintegrējās apkārtējā cilvēciskajā vidē. Viņa runas veids, valoda un pat viņa klātbūtne fascinējoši atsaucās uz citiem, kuri tūlīt sāka lūkoties uz viņu kā galveno personu attiecīgajā vietā. Čaadajeva klātbūtnē neērti bija runāt par sadzīvi, dzīves dažādiem sīkumiem un ikdienas banalitātēm. Neērti bija runāt runāšanas dēļ.

Čaadajevs atzina tikai intelektuālās draudzības kultu – garīgo saplūsmi. Viņš atsacījās no tā laika aristokrātijā pieņemtā dzīves veida. Viņa ideāls bija mistisks – cilvēces saplūsme ar Dievu, cilvēces izšķīšana dievišķajā.

Čaadajeva personības traģēdija bija tā, ka viņš nespēja mīlēt dzimteni ar aizsietām acīm. Viņš drosmīgi un nesaudzīgi kritizēja Krievijas trūkumus. Viņš atklāti izteica savus skaudros ieskatus par vēsturi, tautu, reliģiju, garīgo kultūru. Viņu tāpēc daudzi apsmēja, nicināja, varas institūcijas vajāja. Viņš ir lieliska aforisma autors: „Прекрасная вещь – любовь к отечеству, но есть еще нечто более прекрасное - это любовь к истине».

Krievijas izcilāko intelektuāļu plejādē Pēterim Čaadajevam līdzās iederās **Aleksandrs Zinovjevs**. Viņš mīlēja teikt: „Es nekad nenoguru no darba. Noguru no bezdarbības un atpūtas”. Viņa garīgais mantojums ir ne tikai ļoti idejiski vērtīgs, bet arī ļoti daudzpusīgs. Zinovjevs pievērsās loģikai, filosofijai, socioloģijai, sacerēja prozu un dzeju, zīmēja.

Zinovjevs tāpat kā Čaadajevs vienmēr bija kaitinoši paties. Dzīvē tā mēdz būt. Patiesība var kaitināt ne tikai kretīnus. Zinovjeva sociālie vērtējumi un prognozes bija tik patiesas un neklūdīgas, ka kaitināja ne tikai filistrus, bet pat kolēģus intelektuāļus.

Tas turpinās arī pēc viņa nāves. Zinovjeva prognozes simtprocentīgi piepildās, un tas daudziem ļoti

nepatīk. Daudzi viņu apskauda par ģeniālajām analītiskajām spējām. Daudzi viņu turpina apskauzt par precīzi fiksētajām sociāli politiskajām, morālajām, antropoloģiskajām, ģeopolitiskajām tendencēm XXI gadsimtā.

Zinovjevu joprojām cenšās noklusēt. Tiesa, tagad skaugiem traucē Internets. Viņa mantojumam ir veltīti daudzi bagāti saiti.

Zinovjevs jau 1985.gadā viens no pirmajiem pievērsa uzmanību „perestroikas” viltīgajiem mērķiem. „Perestroiku” viņš nosauca par katastrofu, bet Gorbačovu par valsts un partijas nodevēju. Tagad tā ir vispārzināma patiesība. Diemžēl to joprojām nespēj saprast vai negrib atzīt mūsu „tautas frontes” bezgodīgie fani, uzburot ap sevi valstiskās neatkarības cīnītāju oreolu. Tas ir kārtējais nacionālistiskais mīts. Tagad ir labi zināms, ka „frontes” bija Gorbačova nelietīgā plāna organiska sastāvdaļa un partijas uzraudzībā „frontes” visur izveidoja speciālie dienesti. Saprotams, tā tagad ir kaitinoša patiesība. Ļoti kaitinoša, jo liecina par attiecīgo „nacionālo varoņu” dziļo morālo pagrimumu un stulbumu.

Savā pēdējā grāmatā „Izpratnes faktors” Zinovjevs pievērsās visdrausmīgākajai problēmai – cilvēces bojāejai, kas notiek pašas cilvēces muļķību dēļ. Viņš prognozē ekonomikas, izglītības, ekoloģijas sabrukumu, virtuālās sfēras pārspīlēšanu un racionalitātes zaudēšanu. Viņš atklāti izsakās par cilvēciskā materiāla kvalitāti Rietumos un PSRS. Viņš atzīst krievu tautas nespēju sevi apzināties pasaules valdnieku lomā. Ja vācieši būtu 150 miljoni, tad viņi pārvaldītu pasauli. Turpretī krievu tauta nav spējīga to darīt. Krievu tauta rada izcilu literatūru, taču nav piemērota planetārai hegemonijai.

Zinovjeva ieskatā Rietumu elites intelektuālais līmenis nekad nav bijis pārāk augsts. Rietumi negribēja sagraut PSRS vismaz līdz XXI gadsimta vidum. Gorbačovs pats to piedāvāja, un Rietumi nespēja atsacīties no vilinošā piedāvājuma. Faktiski pēc PSRS sabrukuma sākās Rietumu evolūcijas straujš apsākums un kultūras degradācija. Vienpolārās pasaules izveidošanās amerikāņu gaumē ir liels trieciens krievu civilizācijai. Taču tas ir vēl lielāks trieciens Rietumu civilizācijai. Papildināsim: liels trieciens arī mazām un ne visai gudrām atsevišķām Austrumeiropas tautām.

Zinovjevs interesanti atbild uz jautājumu par iespēju sagraut amerikāņu hegemoniju. Viņš neizslēdz tādu iespēju. Pastāv noteikta likumsakarība: jo komplicētāka un stiprāka kļūst sociālā sistēma, jo tā kļūst jūtīgāka un neaizsargātāka. Tomēr sistēmas vājās vietas nav tik viegli saskatīt. Taču principā vājās vietas var analītiski konstatēt un tām dot triecienu, lai rezultātā sagrautu sistēmu.

Saprotams, tāda vēriena domātājs kā Zinovjevs nevarēja nerespektēt demogrāfiskās pārejas problemātiku. Par to viņš izsakās „nepolitkorekti”, analītiski dziļi un patiesi. Viņš ir pārliecināts, ka Rietumi jau sen mākslīgi ierobežo dzimstību uz planētas, izplatot dažādas infekcijas. Planētas iedzīvotāju skaita pieaugumā Rietumi saskata sev draudus. Savukārt Ķīna agrāk vai vēlāk tiks saskaldīta mazās valstiņās, jo 1,5 miljardi iedzīvotāji izjauc, kā viņš saka, sociuma biosocioloģisko optimumu.

No mūsu tēmas viedokļa svarīgas ir vairākas Zinovjeva atziņas. Cilvēces kāda daļa noteikti saglabās cilvēka kvalitāti. Šī cilvēku daļa nekad nevienam neatdos kontroli un vadību. Lai cilvēce eksistētu, nepieciešams gatavot vismaz 100 miljonus detaļu priekš dažādiem izstrādājumiem. Tāpēc ir nepieciešamas vismaz 100 tūkstoši augsti kvalificētas profesijas un vēl vismaz 100 tūkstoši mazāk kvalificētas profesijas. Šajās profesijās var strādāt vienīgi cilvēki. Biotehnoloģijas palīdzēs samazināt planētas iedzīvotāju skaitu un likvidēt nevajadzīgās tautas. Taču cilvēces centrā vienmēr paliks cilvēks, lai kas arī nenotiktu.

Par postcilvēka problemātiku interesējās jaunas filosofiskās disciplīnas „sinerģiskās antropoloģijas” izveidotājs **Sergejs Horužijs** – neparasti oriģināls domātājs, isihisma pētnieks, „Ulisa” tulkotājs. Viņš tiecas papildināt klasiskās antropoloģijas ieskatus par cilvēku.

Klasiskā antropoloģija neievēroja izmaiņas cilvēkā. Klasiskā antropoloģija pret cilvēku izturējās kā pret

konstantu lielumu. Taču cilvēks mainās. Postmodernistiskās dekonstrukcijas prakse cilvēkā veicina milzīgas izmaiņas. Tās ir tik lielas, ka runa vairs nav par cilvēku, bet gan par postcilvēku.

Eiropēiskās klasiskās antropoloģijas cilvēka modelis sastāv no trim komponentiem – būtības, substances un subjekta. To pamatoja Aristotelis, Dekarts, Kants. Piemēram, Kants optimistiski lūkojās uz cilvēku. Viņš apgalvoja, ka cilvēks saskaņā ar savu dabu ir tendēts sasniegt garīgās virsotnes. Cilvēks nepārtraukti tiecās pēc garīgām vērtībām. Taču mūsdienās tamlīdzīgs koncepts vairs „nedarbojās”. Kā paskaidro Horužijs, pēc II Pasaules kara cilvēks ir būtiski izmainījies. Visjaunāko laiku cilvēka garīgā prakse ir radikāli izmainījusies. No garīgās prakses viedokļa tas ir pavisam cits cilvēks nekā agrāk.

Cilvēces glābšanas misiju ir pašai dziedzīgi uzņēmies jau minētais **Sergejs Kurginjans**. Viņu var uzskatīt par mūsdienu ģeniālāko „baltās” rases pārstāvi. Viņa analītiskais prāts, milzīgā erudīcija, oratora dotības, spožais literārais talants, organizatora un pedagoga spējas atstāj fascinējošu iespaidu. Viņa personība ir ļoti reta parādība. Vienā personībā tiekamies ar mākslinieku, oratoru, organizatoru, sociālo filosofu, globālo procesu analītiķi, Rietumu un arābu kultūras speciālistu, teātra režisoru, aktieri, ideoloģisko un ģeopolitisko stratēģiju autoru.

Sergejs Kurginjans pirms neilga laika izveidoja kustību „*Суть времени*”. Tās misija un reālā darbība ir glābt un saglabāt Krieviju, kas reizē nozīmē visas „baltās” rases glābšanu no totālas degradācijas. Sergejam Kurginjanam un viņa vadītajai kustībai nesen izdevās apturēt amerikāņu organizēto „balto lenšu revolūciju” Krievijā. Sergeja Kurginjana kustībai Internetā ir vairāki saiti. Kustības kodolu veido jaunieši. Galvenokārt jauni inteligenti puīši. Nesen sāka iznākt laikraksts, kura 16 lpp. katrā ir vērtīgs teksts.

Internetā var apskatīties videoierakstu, kurā Kurginjans latviešus aicina nākt pie prāta un godīgi atzīt savu pazemojošo stāvokli. Ja PSRS laikā Latvija bija augsti attīstīta zeme, tika cienīta un ļoti augstu vērtēta, tad amerikāņu kolonijas ES laikā Latvija dzīvo nabagu pagrabstāvā un tai uztic vienīgi Rietumos slaucīt ielas un novākt atkritumus. Kurginjanam ir taisnība, un tā atkal ir kaitinoša patiesība. Latvijas „saimnieki” pret latviešiem izturās kā sociālās utilizācijas materiālu.

Sarp citu, Sergejs Kurginjans ļoti labi zina, kas Gorbačova „perestroikas” gados izveidoja „tautas frontes”, kas organizēja savējo šaušanu Viņņā un citur. Viņš tolaik speciālā uzdevumā apmeklēja visas padomju republikas. Par to var lasīt viņa grāmatās un skatīties videoierakstos. Kurginjans tādējādi var būt neaizstājams liecinieks dažādu nacionālistisko mītu „tiesas procesos”.

„*Суть времени*” kustības mērķis ir atgriezt cilvēkiem dzīves garīgo jēgu un tikumību. Gorbačova „perestroika” sagrāva dzīves jēgu. Radās agrāk nepiedzīvots eksistenciālais vakuums un metafiziskā katastrofa. Ieviesās kriminālais kapitālisms, kas vēl vairāk stimulē cilvēciskuma devalvāciju. Kriminālā kapitālisma monstros izraisa sociālā substrāta pūšanu. Kriminālā noziedzīgā kasta ir ļaundabīgs augonis, kas aprij valsti. Metastāzes pārņem varas struktūras, un tās vairs nespēj realizēt savu galveno uzdevumu – kalpot sabiedrībai.

Sergejs Kurginjans galveno uzmanību pašlaik pievērš garīguma izpratnes restaurācijai. Pēcpadomju laikā garīgums nebija vajadzīgs, un daudziem ir zuduši elementāri priekšstati par garīguma metafizisko jēgu cilvēku dzīvē. Lai saglabātu cilvēciskumu, savu valsti, kultūru, identitātes suverenitāti, nepietiek ar garīgo opozīciju. Tā ir vajadzīga, bet ar to ir par maz. Nepieciešams vispusīgi izpētīt gara problēmu, lai cilvēkiem palīdzētu politiski mobilizēties. Nākas atzīt gara spēku, bez kura nevar atjaunot valsti. „Gars nostiprinās cīņas laikā”, - Kurginjana ieskatā tā ir romantiska patētika. Gara spēkam ir jābūt pirms cīņas.

Turklāt nepieciešams ir jauns vēsturiskais mesianisms, kas reizē ir jauns vēsturiskais projekts. Sergejs Kurginjans godīgi atzīst stāvokļa nopietnību. Diemžēl nav nekāda garantija, ka šodienas smagajos apstākļos izdosies realizēt tik ambiciozu projektu. Pie tam no Rietumiem virzās jauns globālais fašisms, kas atklāti vai slepus ir noslēdzis visparadoksālākās vienošanās ar tādām ļaunuma kvintesencēm kā

juvenālā politika, ultraradikālās musulmaņu organizācijas. Pašlaik Eiropa ir zaudējusi vēsturisko spēku. Vēl ir cilvēku grupa, kas ciena tradicionālās vērtības un spēj vērsties pret ekspluatāciju. Bet tas ir viss, jo šīs grupas pasionaritāte ir par mazu, lai realizētu jaunu vēsturisko projektu.

Savukārt Rietumu buržuāzija ir sapratusi sekojošo. Lai saglabātu savu hegemoniju, tai ir jāatsakās no klasiskā buržuāziskā humānisma. Lozungs „Brīvība, līdztiesība, brālība” ir jāatmet. Tā vietā ir jāizvērs informatīvi psiholoģiskais, ideoloģiskais, metafiziskais karš pret klasiskā buržuāziskā humānisma laikmetā nostiprinātajām idejiskajām, morālajām, estētiskajām normām, vērtībām, ticības simboliem, kultūras kodolu.

Buržuāzijai īpaši ir „jāstrādā” ar jaunatni. Jaunatnei ir jāiestāsta atsacīties no vecāku viedokļa, vēstures satura, mākslas un literatūras mantojuma. Jaunatnei ir jāiedvesmo, ka idejas un vērtības vispār nav vajadzīgas. Jaunatnei ir jāatbrīvojās no garīguma, jo tikai tādā ceļā var sasniegt pilnīgu brīvību. Buržuāzijas jaunākais sapnis un ideāls ir postcilvēks – kontrolējama un vadāma biomasa.

2012, decembris